

Copiii ucraineni refugiați în România cer autorităților cursuri de limba română, activități extra-școlare împreună cu copiii români, măsuri reale anti-bullying și acces la cantine școlare – Forumul copiilor ucraineni

București, 26 iunie 2024: Copiii ucraineni, reuniți într-un forum special organizat de Salvați Copiii România, solicită cursuri de limba română, o mai bună integrare în școli, măsuri reale anti-bullying, cantine școlare și acces la servicii medicale și servicii de sprijin psiho-emoțional. Puțin peste o treime dintre ei spun că s-au simțit uneori sau tot timpul nefericiți, în vreme ce peste jumătate dintre ei au resimțit cu periodicitate stări de neliniște, arată rezultatele unei anchete derulate de Salvați Copiii România, în rândul copiilor ucraineni, cu vârsta între 10 și 17 ani. Dintre aceștia, 23% au apelat la servicii de psihoterapie sau consiliere individuală, 8% au avut nevoie de ședințe cu medicul psihiatru și tot pentru 8% a fost nevoie de vizite la centre de zi pentru îngrijirea sănătății mintale.

În ceea ce privește integrarea educațională, se constată o nevoie a structurării informațiilor cu privire la modul de funcționare a sistemului de învățământ românesc, procedura de înscriere, de notare, serviciile de sprijin și beneficiile care pot fi accesate (de ex. bursă, psiholog) și diseminarea informațiilor într-un mod accesibil, adaptat pentru înțelesul copiilor (de ex. flyere, informare prin rețelele sociale ale inspectoratelor/ministerului educației, platformă/aplicație online). Deși există anumite informații pe site-urile Inspectoratelor sau Ministerului, acestea nu sunt suficient de detaliate sau clare. De asemenea, există dificultăți în ceea ce privește punerea în aplicare a metodologiei de înscriere sau echivalare a studiilor la nivelul școlilor.

Copiii, reuniți în cadrul Young Voices of Ukraine – Children’s Participation Forum, au formulat o serie de recomandări, pe care le-au prezentat autorităților din România:

Acces la educație

1. Crearea de centre de consiliere la nivelul județelor unde refugiații pot primi informații, asistență și resurse educaționale, inclusiv în colaborare cu organizațiile neguvernamentale și internaționale care pot oferi sprijin.
2. Organizarea de către Inspectoratele Școlare Județene a unor cursuri de limba română, inclusiv online, care să fie adaptate curriculumului școlar, susținute de un profesor vorbitor de limba ucraineană și română, în cadrul școlilor frecventate de copii și crearea de către Ministerul Educației a unei platforme/aplicații online cu materiale educaționale în limba română și ucraineană.
3. Clarificarea statutului de audient, a modului de asigurare a participării copiilor audienți la actul educațional, formarea cadrelor didactice și monitorizarea procesului de integrare școlară.
4. Pregătirea cadrelor didactice pentru lucrul cu copiii refugiați și îmbunătățirea actului de predare. Profesorii ar trebui să fie mai orientați spre diversitate/multiculturalitate, mai deschiși către refugiați, care nu sunt la același nivel cu copiii români.
5. Facilitarea de către inspectoratul școlar/unitățile de învățământ a accesului la educație prin asigurarea prezenței unui cadru didactic de sprijin în clasele cu elevi ucraineni și/sau a unui coleg de sprijin/mediator cultural (Peer mentoring), care să ofere ajutor la înțelegerea temelor.
6. Suport material pentru accesarea sistemului de învățământ prin oferirea de rechizite și manuale.

7. Organizarea la nivelul unităților de învățământ de activități recreative și extra-școlare (dansuri, sporturi, ateliere, cluburi etc.) împreună cu elevii români de aceeași categorie de vârstă.
8. Măsuri reale anti-bullying prin instalarea camerelor de filmat în clase, înființarea unor grupuri de suport, monitorizarea aplicării normelor metodologice, supravegherea constantă a copiilor de către un adult, implementarea unor politici clare împotriva discriminării în școli și formarea continuă a cadrelor didactice și a personalului administrativ și auxiliar de către Ministerul Educației / Primării / Școli.
9. Sporirea finanțării școlilor pentru dotarea cu mobilier corespunzător și crearea unui mediu confortabil și prietenos (spații de relaxare și socializare, organizarea activităților extrașcolare de petrecere a timpului liber și sportive) – Ministerul Educației / Primăriile / Inspectoratele Școlare / Școlile.
10. Asigurarea în toate unitățile de învățământ a accesului gratuit la cantine școlare, fie în incinta școlilor, fie în proximitatea acestora, astfel încât copiii să aibă acces la o masă caldă diversificată, iar meniul să fie gândit de un specialist în nutriție. Calitatea produselor ar trebui verificate constant, iar contractele cu firmele care nu ar respecta standardele să fie reziliate.
11. Dotarea cabinetelor medicale în toate unitățile de învățământ cu materiale sanitare și medicamente de maximă necesitate, inclusiv existența truselor de prim ajutor în fiecare clasă. De asemenea, ar trebui să existe persoane formate pentru acordarea de prim-ajutor.
12. Asigurarea transportului spre școală pentru toți copiii în condiții de siguranță, indiferent de calitatea de elev sau audient.
13. Încurajarea universităților de a organiza activități de consiliere și evaluare, informare de tip INFO-Point, programe introductive de tipul porților deschise care să fie accesibile din punct de vedere al limbii inclusiv pentru studenții străini, activități non-formale și de integrare în comunitatea universitară din România.
14. Locuri finanțate de bugetul de stat pentru persoanele strămutate din Ucraina care doresc să urmeze o universitate în România.

Starea de bine

1. Suplimentarea consilierilor și psihologilor școlari în vederea asigurării în fiecare unitate de învățământ a serviciilor de consiliere psihologică individuală, precum și formarea de grupuri de sprijin.
2. Derularea de campanii de sensibilizare de către Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopție privind nevoile și drepturile copiilor refugiați pentru promovarea toleranței și respectului față de refugiați în rândul comunității gazdă. Monitorizarea stării familiilor de către Direcțiile de Asistență Socială și Protecția Copiilor din fiecare județ.
3. Îmbunătățirea accesului la servicii medicale.
4. Asigurarea de activități sportive, artistice și recreative în cadrul unor centre comunitare județene, de către primării, pentru a permite accesul gratuit pentru fiecare copil. Implicarea copiilor ucraineni în activități realizate în comun cu copiii români, pe aceleași categorii de vârstă, precum: jocuri de societate, excursii, schimburi culturale.

Gabriela Alexandrescu, Președinte Executiv Salvați Copiii România, a precizat: „Copiii ucraineni care s-au refugiat din calea războiului în România au o mare nevoie de integrare socială și educațională. De aceea, ei vor mai multe activități extra-școlare împreună cu elevii români, pentru că acestea întăresc toleranța și încrederea reciprocă”.

Principalele date statistice din ancheta Salvați Copiii România:

- 10% dintre copiii ucraineni au menționat că s-au simțit nefericiți în majoritatea timpului, 28% uneori, 42% rareori, 20% niciodată;
- 15% dintre copii au menționat că s-au simțit neliniștiți în majoritatea timpului, 42% uneori, 38% rareori, 6% niciodată;
- 13% dintre copii au menționat că s-au simțit singuri în majoritatea timpului, 37% uneori, 35% rareori, 15% niciodată;
- 12% dintre copii au menționat că le-a fost frică în majoritatea timpului, 38% uneori, 41% rareori, 9% niciodată;
- 16% dintre copii au menționat că s-au simțit anxioși în majoritatea timpului, 38% uneori, 36% rareori, 10% niciodată.

Accesul la servicii de sprijin socio-emoțional și de sănătate mintală

- 57,94% dintre copii nu aveau informații despre existența unor grupuri de suport pentru adolescenți;
- 82,24% dintre copii nu aveau informații despre accesarea serviciilor de psihiatrie;
- 48,13% dintre copii nu aveau informații despre accesarea serviciilor oferite de medicii de familie;
- 76,17% dintre copii nu aveau informații despre existența unor centre de zi pentru îngrijirea sănătății mintale;
- Doar 23,83% dintre copii au menționat că au informații despre linii telefonice de sprijin și consiliere pentru copii;
- 23% au apelat la servicii de psihoterapie sau consiliere individuală;
- 20% au participat la ședințe cu consilierul școlar;
- 26% au fost incluși în programe de psihoeducație și conștientizare;
- 7% au apelat la linii telefonice și consiliere;
- 8% au apelat la centre de zi pentru îngrijirea sănătății mentale;
- 25% au fost incluși în grupuri de suport pentru adolescenți;
- 8% au avut nevoie de vizite la medicul psihiatru.

Unde au accesat serviciile

- 43% dintre copii au accesat serviciile puse la dispoziție de către organizații neguvernamentale;
- 13% dintre copii au accesat serviciile puse la dispoziție de către instituții ale statului;
- 12% dintre copii au accesat serviciile puse la dispoziție de către cabinete individuale de psihologie;
- 27% dintre copii au accesat serviciile puse la dispoziție de către școală.

Principalele bariere care îi împiedică să acceseze serviciile de sănătate mintală

- 28% au menționat barierele lingvistice;
- 15% au menționat costurile ridicate;
- 13% au menționat lipsa banilor;
- 14% au menționat lipsa informațiilor;
- 14% nu au știut cum să ceară ajutor.

Datele au fost colectate din nouă orașe: Baia Mare, București, Constanța, Galați, Iași, Năvodari, Suceava, Timișoara și Tulcea.

Note pentru redactori:

- Până în prezent, Salvați Copiii România a oferit sprijin pentru 363.599 de persoane, dintre care 183.136 de copii ucraineni și 180.463 de adulți. Salvați Copiii a acordat o atenție deosebită furnizării de servicii directe copiilor, părinților și adulților vulnerabili, dezvoltând intervenții rapide pentru a răspunde situației de urgență, dar și nevoilor de integrare ale acestora, prin oferirea de suport material și financiar, traducere și consiliere informațională, suport psiho-social, precum și îndrumare și consiliere pentru accesarea drepturilor și serviciilor disponibile, cum ar fi accesarea sistemului de învățământ, a serviciilor medicale, a locurilor de muncă și, de asemenea, accesarea serviciilor de consiliere emoțională.
- Un studiu realizat de Salvați Copiii (*Speranță și rău. Experiențele copiilor în căutarea siguranței în Europa*) a relevat niveluri similare de nefericire (57%, fie foarte nefericiți, fie ceva mai puțin fericiți) în rândul copiilor ucraineni chestionați. Dintre copiii refugiați din alte țări decât Ucraina care au răspuns la anchetă, aproape un sfert (23%) nu merg la școală. Un număr mai mic de copii ucraineni nu merg deloc la școală (5%), dar este mult mai probabil ca aceștia să frecventeze școala online (18% doar online, 11% frecventează și fizic și online).

Pentru mai multe detalii, contactați:

Lavinia Varodi, Manager de proiect

Tel. 0721.329.101, e-mail: lavinia.varodi@salvaticopiii.ro.

Despre Organizația Salvați Copiii:

De 34 de ani, Salvați Copiii România construiește programe sociale, politici publice și practici solide în beneficiul copilului din România. Expertiza și complexitatea proiectelor la nivel național fac din organizație o instituție socială esențială, al cărei rol este medierea între societate și autoritatea publică, în beneficiul copilului. În cele peste trei decenii de activitate, Salvați Copiii a intervenit activ în societate, identificând soluții concrete pentru protejarea și sprijinirea copiilor vulnerabili, și a militat, în același timp, pentru o colaborare viabilă cu autoritățile decidente, pentru asigurarea interesului superior al copilului. Salvați Copiii și-a asumat rolul de supraveghere vigilentă a autorităților publice, în așa fel încât acestea să implementeze politici publice de durată care să corecteze cauzele care duc la vulnerabilizarea copiilor. Totodată, organizația a reușit să creeze rețele active de solidaritate, prin încurajarea responsabilității sociale a companiilor și a societății, în sens larg. În calitate de membru al Save the Children, cea mai mare organizație independentă din lume care promovează drepturile copilului și care cuprinde 30 de membri și desfășoară programe în peste 120 de țări, VIZIUNEA noastră este o lume care respectă, pentru fiecare copil, dreptul său la supraviețuire, educație, protecție și participare, asumându-ne MISIUNEA de a obține progrese importante privind modul în care copiii sunt tratați și producerea schimbărilor imediate și de durată în viața acestora. Peste 3.800.000 de copii au fost implicați în programele și campaniile Organizației Salvați Copiii.